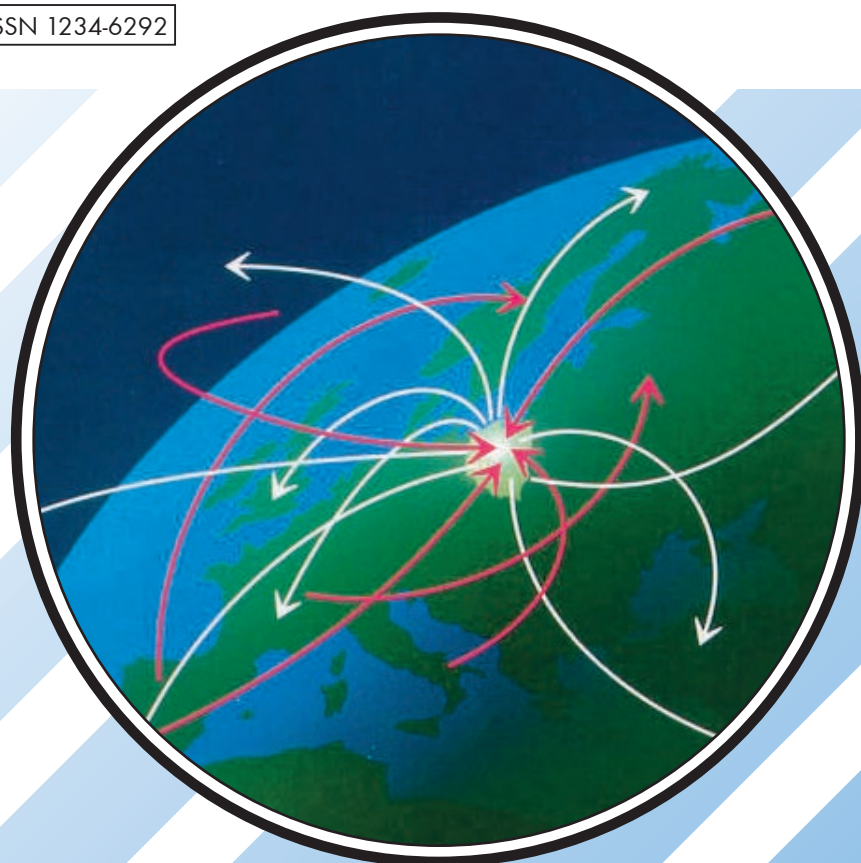

HANDEL ZAGRANICZNY PRODUKTAMI ROLNO-SPOŻYWCZYMI

stan i perspektywy

ISSN 1234-6292

**ANALIZY
RYNKOWE**

LISTOPAD 2010

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne – *T. Chrościcki*
- II. Ogólna ocena handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi – *W. Łopaciuk*
- III. Stan i perspektywy handlu zagranicznego wybranymi produktami rolno-spożywczymi
 1. Zboża – *W. Łopaciuk*
 2. Produkty upraw oleistych – *M. Krzemiński*
 3. Cukier i przetwory – *P. Szajner*
 4. Ziemniaki i przetwory – *W. Dzwonkowski*
 5. Owoce i przetwory – *A. Bugała*
 6. Warzywa i przetwory – *A. Bugała*
 7. Mleko i przetwory – *P. Szajner*
 8. Żywiec i mięso wołowe – *D. Rycombel*
 9. Wieprzowina – *D. Rycombel*
 10. Żywiec i mięso baranie – *D. Zawadzka*
 11. Żywiec i mięso końskie – *D. Zawadzka*
 12. Drób – *D. Rycombel*
 13. Ryby i przetwory – *K. Hryszko*
 14. Wyroby alkoholowe – *M. Krzemiński*
 15. Wody i napoje orzeźwiające – *A. Zalewski*
 16. Tytoń i wyroby tytoniowe – *A. Zalewski*
- IV. Aneks

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB

Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa

Kierownik Zakładu – doc. dr hab. Jadwiga Seremak-Bulge, tel.: (22) 505-46-66

AUTORZY:

mgr inż. Wiesław Łopaciuk

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (22) 505-45-51

mgr Anna Bugała

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (22) 505-44-40

mgr Wiesław Dzwonkowski

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (22) 505-46-16

mgr inż. Krzysztof Hryszko

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (22) 505-47-19

mgr Marcin Krzemiński

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (22) 505-45-51

mgr inż. Danuta Rycombel

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (22) 505-46-16

mgr inż. Piotr Szajner

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (22) 505-47-19

mgr Danuta Zawadzka

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (22) 505-44-48

mgr inż. Arkadiusz Zalewski

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (22) 505-44-13

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 16.11.2010 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Bogumiła Kasperowicz, Jan Małkowski, Jadwiga Seremak-Bulge, Iwona Szczepaniak,
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący), Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).

Kolejna analiza wydana będzie w marcu 2010 r.

W 2010 r. zwiększyły się obroty polskiego handlu zagranicznego. W okresie styczeń-sierpień 2010 r. wpływy z eksportu wyniosły 75,0 mld EUR, a wydatki na import 82,4 mld EUR. W porównaniu z analogicznym okresem 2009 r., eksport wzrósł o 20,6%, a import o 19,8%. Deficyt jednak powiększył się do 7,4 mld EUR, wobec 6,6 mld EUR przed rokiem.

Wzrosły również obroty w handlu zagranicznym produktami rolno-spożywczymi. W okresie styczeń-sierpień 2010 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2009 r., wartość eksportu sektora rolno-spożywczego zwiększyła się o 5,8% do 7,8 mld EUR, a importu o 3,9% do 6,2 mld EUR. W rezultacie nadwyżka wyniosła 1,6 mld EUR, wobec 1,4 mld EUR przed rokiem. Jednak na skutek aprecjacji złotego wobec euro obroty wyrażone w krajowej walucie zmniejszyły się o kilka procent, zarówno w eksporcie, jak i w imporcie.

Udział eksportu rolno-spożywczego w eksporcie ogółem zmniejszył się w analizowanym okresie do 10,4% wobec 11,9% rok wcześniej, a importu do 7,5% wobec 8,6% poprzednio. Nadwyżka generowana w handlu żywnością nadal ma duży wpływ na poziom salda handlu zagranicznego. Wymiana handlowa korzystnie oddziałuje na koniunkturę w wielu branżach rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego. W 2009 r. średnio około jedna czwarta produkcji sprzedanej przemysłu spożywczego była przeznaczona na eksport.

W 2010 r. kontynuowane były zmiany w strukturze geograficznej polskiego handlu zagranicznym produktami rolno-spożywczymi zapoczątkowane w poprzednim roku. Niewiele straciła na dynamice obserwowana wcześniej dywersyfikacja rynków zaopatrzenia, a szczególnie zbytu. Zmiany struktury geograficznej były reakcją na kryzys ekonomiczny. UE nadal była najważniejszym rynkiem eksportowym polskich produktów rolno-spożywczych i jednocześnie największym dostawcą tych towarów na nasz rynek, aczkolwiek jej znaczenie nieznacznie zmalało, a wzrosło krajów WNP oraz krajów rozwijających się.

Zwiększył się eksport do większości ugrupowań (z wyjątkiem krajów bałkańskich), w tym najbardziej

do WNP i krajów rozwijających się. W imporcie zanotowano spadek obrotów z UE oraz krajami bałkańskimi.

W okresie styczeń-sierpień 2010 r. pogorszyły się wyniki handlu z mniejszymi partnerami handlowymi. Przyczyną była, w większości przypadków, większa dynamika wzrostu importu niż eksportu. Na poprawę ogólnego wyniku wpłynął wzrost nadwyżek w handlu z UE i WNP.

W strukturze handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi (w ujęciu wartościowym) dominują produkty przemysłu spożywczego i to one decydują o wysokości dodatniego salda obrotów. W ostatnich latach wpływy z ich eksportu stanowiły około 80-85% przychodów z eksportu polskiego sektora rolno-spożywczego. Ich udział w imporcie rolno-spożywczym jest również stosunkowo duży (60-65%).

W okresie styczeń-sierpień 2010 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2009 r., znacznie zwiększył się eksport produktów zwierzęcych (o 12,5% do 3,1 mld EUR). Znacznie niższa była dynamika wzrostu eksportu produktów roślinnych (wzrost o 1,6% do 4,3 mld EUR). Spośród produktów zwierzęcych wzrósł eksport większości towarów za wyjątkiem żywych zwierząt. Wzrost eksportu produktów oleistych i pochodnych, warzyw i przetworów warzywnych, ziemniaków i przetworów ziemniaczanych, cukru i przetworów cukierniczych oraz tytoniu i alkoholi z nawiązką zrównoważył spadek sprzedaży pozostałych produktów. Zmiany w strukturze rzeczowej eksportu dotyczyły głównie zmniejszenia udziału zbóż i przetworów zbożowych, owoców i przetworów owocowych oraz kawy, herbaty i kakao.

Import produktów zwierzęcych wzrósł o 6,0% do 1,8 mld EUR. Skalę wzrostu ograniczył malejący przywóz żywych zwierząt (głównie trzody chlewnej) oraz mięsa i przetworów mięsnych (głównie drobiowych). Import produktów roślinnych zwiększył się o 4,4% do 4,0 mld EUR, w tym najbardziej wyrobów tytoniowych. Przywóz większości pozostałych produktów roślinnych zwiększył się minimalnie. W strukturze rzeczowej importu rolno-spożywczego nie było większych zmian.

Głównymi zewnętrznymi czynnikami wpływającymi na polską wymianę handlową produktami rolno-spożywczymi, była sytuacja gospodarcza u głównych partnerów handlowych Polski, kurs wymiany złotego wobec euro i dolara USA oraz wysokie ostatnio ceny surowców rolnych. Większość krajów UE powoli wychodzi z kryzysu, ale dynamika popytu, w tym popytu na produkty spożywcze jest ciągle stosunkowo niska. Umocniający się złoty osłabia konkurencyjność naszych produktów na rynkach docelowych i jednocześnie poprawia konkurencyjność towarów importowanych. Wysokie ceny surowców rolnych przełożą się na wysokie ceny żywności, co dodatkowo osłabi dynamikę popytu.

W 2010 r. ponownie zwiększyły się koszty transportu, co wynikało z umiarkowanego wzrostu cen paliw kopalnych oraz przede wszystkim z rosnącego popytu na usługi transportowe. W tej sytuacji koszty transportu będą stanowiły zdecydowanie silniejszą barierę w handlu zagranicznym niż w 2009 r.

W 2011 r. sytuacja na krajowych rynkach produktów roślinnych nadal będzie stabilna, chociaż na rynkach zmniejszą się nadwyżki oferowanych produktów. Zwiększy się produkcja trzody chlewnej. Wzrośnie też produkcja drobiu i wołowiny. Jednak pomimo niewielkiego pogorszenia sytuacji rynkowej w kraju, dominujący wpływ zewnętrznych czynników spowoduje, że obroty handlu zagranicznego umiarkowanie wzrosną.

W całym 2010 r. nadwyżka w handlu produktami rolno-spożywczymi zwiększyła się do 2,4 mld EUR (2,2 mld EUR w 2009 r.). Wpływy z eksportu wzrosną o blisko 5% do 11,8 mld EUR, a wydatki na import o blisko 3% do 9,4 mld EUR.

Przewiduje się, że wartość eksportu produktów rolno-spożywczych ogółem w pierwszej połowie 2011 r. wyniesie około 6,3 mld EUR i będzie o ponad 6% większa niż w pierwszej połowie 2010 r. Wydatki na import wzrosną o ponad 3% do 4,9 mld EUR. Dodatni bilans obrotów może wynieść około 1,4 mld EUR (1,2 mld EUR w analogicznym okresie 2010 r.)

SUMMARY

The volume of Polish foreign trade has risen in 2010. In Jan-Aug 2010, revenues from exports reached EUR 75.0 bn, expenditures on imports EUR 82.4 bn. Exports rose against the same period of 2009 by 20.6%, imports by 19.8%. However, the deficit has increased to EUR 7.4 bn, against EUR 6.6 bn a year before.

Foreign trade turnover in agricultural and food products, has also increased. In Jan-Aug 2010, as compared to the same period of 2009, the volume of exports of the agri-food sector rose by 5.8% to EUR 7.8 bn, of imports by 3.9% to EUR 6.2 bn. The resulting surplus amounted to EUR 1.6 bn, against EUR 1.4 bn a year before. However, due to appreciating Polish zloty against the euro, turnover expressed in domestic currency decreased by several percent, both in exports and imports.

The share of agri-food products in total exports has diminished in the assessed period to 10.4% against 11.9% a year before, and of imports to 7.5% against 8.6%. The surplus generated in agri-food trade still strongly affects the foreign trade balance. Trade exerts positive influence on the situation of many agricultural and agri-food industry sectors. In 2009, about ¼ of sold production by the food industry was allocated to exports.

In 2010, the process of changes continued in the geographical structure of Polish foreign trade in agricultural-food products, that had started in the previous year. The dynamics of diversification of supply markets, sales in particular, observed before, was only slightly less pronounced. The changes in the geographical structure were the reaction to the economic crisis. The EU continued as Poland's most important exports market for agricultural-food products, in addition to being the top supplier of these products to the Polish market, even though its position slightly fell, to the benefit of CIS and developing countries.

Exports rose to most groups (except from the Balkan countries), ma-

inly to CIS and developing countries. In imports, decrease was recorded in turnover with EU and the Balkans.

In the period Jan-Aug 2010, the trade results with smaller trade partners have deteriorated. The reason in most cases was the dynamics of imports exceeding exports. The overall balance has improved due to rising surpluses in trade with the EU and CIS.

The structure of foreign trade in agri-food products (in value terms) is dominated by the products of the food industry, which determine the level of the surplus. In recent years, revenues from their exports accounted for about 80-85% of the revenues from exports achieved by the Polish agricultural-food sector. Their share in agricultural-food imports is also relatively large (60-65%).

In the period Jan-Aug 2010, as compared to the same period of 2009, exports of animal products have markedly increased (by 12.5%, to EUR 3.1 bn). Much less pronounced was the dynamics of the rise in plant products (rise by 1.6%, to EUR 4.3 bn). Among animal products, exports of most items have risen, with exception of live animals. Growing exports of oil products and derivatives, vegetables and their processed products, potatoes and processed potatoes, sugar and sugar products, and tobacco plus alcoholic beverages, was more than enough to outbalance the falling sales of other products. Changes in the structure of exported items mainly concerned smaller shares of cereals and their processed products, fruits and derivatives, coffee, tea and cocoa.

Imports of animal products rose by 6.0%, to EUR 1.8 bn. Growth was reduced by falling imports of live animals (mainly pigs), and of meat and its products (mainly poultry). Imports of plant products increased by 4.4% to EUR 4.0 billion, the highest rise applying to tobacco products. Imports of most of the remaining plant products, have risen by a minimal margin. The structure of agri-food imports did not change significantly.

The main external factors influencing Polish trade in agri-food products were the economic situation of Poland's top trade partners, the rate of exchange of the Polish zloty to the US dollar, and the recent rise in the prices of raw materials in agriculture. Most of the EU countries are slowly recovering from the crisis, but the dynamics of demand, including the demand for food, is still insignificant. The appreciating Polish zloty hurts the competitiveness of our products on target markets, simultaneously improving the competitive position of importables. High prices of raw materials in agriculture in this area will translate to expensive foodstuffs, additionally slowing down the dynamics in demand.

In 2010 the transport costs rose again, which reflected a moderate growth of fossil fuels prices, and mainly of increasing demand for transportation services. Therefore, transport costs will pose a much stronger obstacle in foreign trade, than they did in 2009.

In 2011 the situation on domestic crop products markets will be stable, although the surpluses of offered products on markets would decrease. Pig production will rise, as will poultry and beef. However, despite the slightly deteriorating situation on the domestic market, the dominant impact of external factors will still trigger a moderate rise in foreign trade turnover.

In the whole year 2010, the surplus in agri-food trade will increase to EUR 2.4 bn (EUR 2.2 bn in 2009). Revenue from exports will rise by nearly 5% to EUR 11.8 billion, while expenditure on imports by nearly 3%, to EUR 9.4 billion.

The volume of total agri-food exports in the first half of 2011 is expected to reach about EUR 6.3 bn, i.e. by more than 6% above the figure for the first half of 2010. Imports expenses would grow by over 3%, to reach EUR 4.9 billion. The positive balance of trade may reach then about EUR 1.4 bn (EUR 1.2 bn in the same period of 2010).

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazać się:

1. Rynek owoców i warzyw (37) • listopad 2010,
2. Popyt na żywność (12) • marzec 2011,
3. Rynek środków produkcji dla rolnictwa (38) • marzec 2011,
4. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (33) • marzec 2011,
5. Rynek pasz (29) • kwiecień 2011,
6. Rynek mleka (40) • kwiecień 2011,
7. Rynek ryb (15) • kwiecień 2011,
8. Rynek zbóż (40) • maj 2011,
9. Rynek mięsa (40) • maj 2011,
10. Rynek drobiu i jaj (39) • maj 2011,
11. Rynek rzepaku (39) • czerwiec 2011,
12. Rynek owoców i warzyw (38) • czerwiec 2011,
13. Rynek cukru (38) • czerwiec 2011,
14. Rynek pasz (30) • wrzesień 2011.

SZYBKO! TANIO! PROFESJONALNIE!

Proponujemy Państwu:

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Usługi drukarskie:

- czasopisma
- książki
- ulotki
- katalogi
- albumy
- wizytówki
- materiały szkoleniowe
- materiały konferencyjne
- druki samokopiujące etc.

Usługi introligatorskie:

- oprawa spiralna
- oprawa zeszytowa
- oprawa bezszwowa
- foldery/broszury
- inne usługi

Nasze usługi wykonujemy bazując na najlepszej dostępnej technologii. Począwszy od formy przesłania wszystkich materiałów drogą elektroniczną (FTP), poprzez obróbkę DTP, druk cyfrowy na OCE VarioPrint 2100 oraz OCE CS 250, kończąc na mnogości usług introligatorskich.

Próby wydruku na różnych gatunkach papierów i folii dostępne są w Dziale Wydawnictw Instytutu, ul. Świętokrzyska 20.

Ceny na zamówienia obliczane są na podstawie kalkulacji wstępnej. Jeśli mają Państwo pytania dotyczące naszych usług, bądź cen, prosimy o kontakt.

Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB:

tel. (022) 50 54 520

(022) 50 54 685

fax (022) 50 54 636

e-mail: dw@ierigz.waw.pl

slipski@ierigz.waw.pl

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2010 roku wynosi 40 zł.

Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: 505-46-36
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>